

# Call to action – versterking van SRGR onderwijs in medische curricula

*In navolging van internationale organisaties roepen Nederlandse medisch-professionele organisaties op tot betere integratie van Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) in medische curricula op universiteiten en hogescholen.*

SRGR<sup>1</sup> staan mondiaal onder druk. Ook in Nederland, een land waar regelgeving en beleid rondom SRGR thema's als liberaal worden beschouwd, ervaren burgers barrières in de toegang tot kwalitatief goede, onbevooroordeelde en op mensenrechten<sup>2</sup> gebaseerde voorlichting en zorg. Enkele voorbeelden zijn de ongelijkheid in de geboortezorg<sup>3</sup>, de recent groeiende weerstand tegen seksuele voorlichting<sup>4</sup> en de groeiende anti-abortusbeweging<sup>5</sup>. Ook in het geval van initiatieven om (toegang tot) zorg te verbeteren is onbevooroordeelde, veilige toegang niet gegarandeerd. Zorgverleners laten hun persoonlijke opinie soms prevaleren boven het recht op zorg of weigeren zorg vanwege de hoge werkdruk, zoals bijvoorbeeld het geval is bij SRGR-sensitieve thema's als abortus<sup>6</sup> en PrEP<sup>7</sup>.

**Zorgverleners moeten in een vroeg stadium van hun loopbaan een sterke basis en kritische denkhouding ontwikkelen met betrekking tot (hun rol in) maatschappelijk medische vraagstukken**  
Zorgverleners, waaronder artsen, verpleeg- en verloskundigen, hebben niet enkel een rol in de medische zorg voor individuen, zij dienen ook bij te dragen aan een systeem dat de basale zorgbehoeftes en – rechten in de samenleving borgt en verbetert. Tevens hebben zij een belangrijke rol in het leveren van preventieve zorg die juist bij SRGR-thematiek zo van belang is en ernstige complicaties kan voorkomen (zoals ongewenste zwangerschap, hiv, soa, seksueel geweld, revictimisatie op basis van o.a. stigmatisatie). Het is daarmee van essentieel belang dat zij in een vroeg stadium van hun loopbaan een sterke basis en kritische denkhouding ontwikkelen met betrekking tot (hun rol in) maatschappelijk medische vraagstukken en ontwikkelingen op het gebied van SRGR. Daarnaast is het van belang, conform de aanbevelingen van de WHO, SRGR niet alleen in de publieke gezondheidszorg te positioneren maar vooral ook in de eerste lijn<sup>89</sup>. Zeker in Nederland kan de persoonlijke, continue en integrale zorg van de eerste lijn (huisarts, verloskundige) bijdragen aan de noodzakelijke laagdrempelige toegang tot SRGR. Het erkennen van de invloed van seksuele gezondheid op het welzijn vergroot de kansen voor het leveren van goede preventieve en curatieve zorg. Juist in een tijd van hoge werkdruk is oog voor belangrijke preventieve thema's als SRGR essentieel om de druk op de zorg en zorgkosten beheersbaar te houden en de toegang tot zorg te borgen.

## **Het onderwijs over SRGR moet ook publieke gezondheid en sociologische vraagstukken en verbanden betrekken**

Zoals beschreven in een recent uitgebracht statement door de internationale federaties van gynaecologen (FIGO), gynaecologen in opleiding (WATOG) en medische studenten (IFMSA) is de integratie van SRGR in medische curricula essentieel voor de ontwikkeling van competente en betrokken zorgprofessionals, de normalisering van SRGR als basis gezondheidsbehoefte en de-stigmatisering in de zorg voor individuen<sup>10</sup>. Het onderwijs over SRGR zou verder moeten gaan dan biomedische en klinische wetenschappen, maar ook publieke gezondheid en sociologische vraagstukken en verbanden betrekken, zoals toegang tot zorg, nationale en internationale wet- en regelgeving, mensenrechten, ethiek, gender en seksualiteit, interculturaliteit, intersectionaliteit, omgaan met het eigen waardensysteem en reguleringen en verplichtingen in het geval van gewetensbezwaren<sup>1112</sup>.

Wij roepen

- Curriculum eigenaren van medische opleidingen (basis- en specialistisch) op tot herziening van de curriculum componenten die betrekking hebben op SRGR en tot het werken aan een inclusief SRGR curriculum met aandacht voor de componenten zoals hierboven beschreven. Model curricula zijn internationaal beschikbaar<sup>1314</sup> en vele van de ondertekenende organisaties hebben ervaring met evidence-based curriculumontwikkeling en implementatie.
- Medische beroepsverenigingen en studentenorganisaties op tot het verantwoordelijk houden van hun vakgroepen en faculteiten voor de revisie tot SRGR-inclusieve curricula.

Ondertekend door



International Federation of Medical Students Association (IFMSA - NL)  
Vereniging Assistenten Gynaecologie en Obstetrie (VAGO)  
Landelijke Organisatie van Aspirant Huisartsen (LOVAH)  
European Network of Trainees in Obstetrics and Gynaecology (ENTOG)  
Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG)  
Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV)  
Koepel Artsen Maatschappij + Gezondheid (KAMG)  
Nederlands Genootschap van Abortusartsen (NGvA)  
Werkgroep Artsen Seksuele gezondheid (WASS) van de Nederlandse Vereniging voor Infectieziektebestrijding  
Nederlandse Wetenschappelijke Vereniging voor Seksuologie (NVVS)  
NHG seksHAG - expertisegroep NHG soa hiv en seksualiteit  
NHG u gynHAG - kaderartsen urogynaecologie  
Werkgroep Huisartsen Internationale Gezondheidszorg (WHIG)  
Nederlandse Vereniging voor Tropen Geneeskunde (NVTG)  
KIT Royal Tropical Institute (KIT)

## Contact

Irene de Vries, maternal newborn health advisor, KIT Royal Tropical Institute [i.d.vries@kit.nl](mailto:i.d.vries@kit.nl)

## Referenties

- <sup>1</sup> Voor een brede definitie van Seksuele Reproductieve Gezondheidszorg en Rechten verwijzen wij naar het rapport van de Lancet-Guttmacher commissie [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(18\)30293-9/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(18)30293-9/fulltext).
- <sup>2</sup> United Nations Human Rights Office of the High Commissioner information series on key sexual and reproductive health and rights topics <https://www.ohchr.org/en/women/information-series-sexual-and-reproductive-health-and-rights>.
- <sup>3</sup> Vrij Nederland (2022) Waarom geboortezorg niet voor iedereen gelijk is <https://www.vn.nl/geboortezorg-gelijk/>
- <sup>4</sup> Pointer (2023) Hoe misinformatie de online haatmachine tegen de Week van de Lentekriebels op gang trok <https://pointer.kro-ncrv.nl/ho-misinformatie-de-online-haatmachine-tegen-de-week-van-de-lentekriebels-op-gang-trok>
- <sup>5</sup> College voor de rechten van de mens (2022) Hoe gender(on)gelijk is Nederland? Het recht op toegang tot abortus <https://www.mensenrechten.nl/actueel/nieuws/2022/09/08/ho-genderongelijk-is-nederland-het-recht-op-toegang-tot-abortus>
- <sup>6</sup> Volkskrant (2022) Veel (overbelaste) huisartsen zijn niet zo happig op het verstrekken van de abortuspil <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/veel-overbelaste-huisartsen-zijn-niet-zo-happig-op-het-verstrekken-van-de-abortuspil-b1901dbc/>
- <sup>7</sup> Medisch contact (2019) De cruciale rol van de huisarts bij PrEP <https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/de-cruciale-rol-van-de-huisarts-bij-prep>
- <sup>8</sup> WHO (2022) New tools offer strategies on integrating sexual and reproductive health into primary health care, as a fundamental component of universal health coverage <https://www.who.int/news/item/19-07-2022-universal-access-to-sexual-and-reproductive-health>
- <sup>9</sup> WHO (2022) Abortion care guideline <https://www.who.int/publications/i/item/9789240039483>
- <sup>10</sup> FIGO/IFMSA/WATOG Joint statement of support for the inclusion of contraception and abortion in sexual and reproductive health and wellbeing education for all medical students <https://www.figo.org/resources/figo-statements/joint-statement-support-inclusion-contraception-abortion-srhr-education>
- <sup>11</sup> <https://www.figo.org/resources/figo-statements/conscientious-objection-barrier-care>
- <sup>12</sup> <https://reproductiverights.org/maps/worlds-abortion-laws/law-and-policy-guide-conscientious-objection/>
- <sup>13</sup> FIGO. Appendix 1: Model curriculum on sexual and reproductive health and rights. <https://www.figo.org/resources/figo-statements/joint-statement-support-inclusion-contraception-abortion-srhr-education>
- <sup>14</sup> Undergraduate curriculum in sexual medicine. Europe Sexual Medicine Network <https://www.esmn-cost.eu/> > resources > undergraduate curriculum in sexual medicine.